

*Hugh Brazier
Jan McCann*

365

Skaičių knyga

*Vien skaičiai,
jokios matematikos*

Sofoklis

Hugh Brazier
Jan McCann

365

Skaičių knyga

Vien skaičiai,
jokios matematikos

Sofoklis

VILNIUS, 2015

TURINYS

365 įvadiniai žodžiai	VII
Vien skaičiai	1
Padėka	367
Rodyklė	368

Galite vadovautis skaičių ar abėcėline (pagal rodyklę) tvarka arba nerti, kur jums patinka. Taip pat galite naudotis nuorodomis kiekvieno puslapio apačioje: pradėkite nuo ten, kur paheidaujate, ir, jeigu seksite nuorodų grandine, aplankysite visus knygoje esančius skaičius ir sugrįšite ten, kur pradėjote skaityti, niekada neužklysdami į jau aplankytus puslapius.

Galiausiai atsiprašome, kad į knygą įtraukėme 366 skaičius, nors jos pavadinimas žada tik 365.

Tam, kad būtų išpildytas šio skyriaus pavadinimo duotas pažadas, jį teko papildyti šiuo netrumpu komentaru, mat dėl kalbinių skirtumų lietuviško šios knygos vertimo įžanginiam skyriui pritrūko kelių dešimčių žodžių. Tai daugiausia lėmė analitinių kalbų (pvz., anglų) pagalbinių žodžių bei artikelių gausa ir sintetinių kalbų (pvz., lietuvių) glaustumas. Per daug nesigilindami į kalbos mokslą, galime tiesiog pasidžiaugti pasaulio kalbų įvairove ir jos keliamais iššūkiais, dažnai verčiančiais ieškoti būdų, kaip išsisukti iš keblesnės padėties (*vert. past.*)

PRADĖKIME NUO PRADŽIŲ...

Kitaip nei Londono Čaringo kryžkelės stoties platformoje, ši knyga prasideda ne nuo nulio, o nuo 1.

Gal tai galėtų būti vienaląstis organizmas ar vienaarankis plėšikas? Pavydulingas dievas ar vienaaratis? Visata ar vienas vandenilio atomas? Ko gero, tai bus vienaaragis, nes tokio pobūdžio knyga neabejotinai nusipelnė bent vienos mitinės būtybės. Kaip pastebėjo Ursula Le Guin: „Vaikai kuo puikiausiai supranta, kad vienaaragiai nėra tikri, bet jie taip pat žino, kad knygos apie vienaaragius, jeigu jos geros, yra tikros.“

Ilgą laiką suaugusieji ir vaikai laikė vienaaragius ne mitiniais gyvūnais, o kuo tikriausiais tolimųjų kraštų gyvūnijos atstovais. Senovės graikai apie juos rašė ne mituose, o gamtotyros tekstuose, juos įtraukdavo į viduramžių bestiarijus, Marco Polo smulkiai aprašė Javos saloje regėtą gyvūną, be to, jo ragas užėmė garbingą vietą Anglijos karalienės Elžbietos I turtų lobyne.

Tie, kas dar nėra apsisprendę, kurioje mitą nuo tikrovės skiriančios ribos pusėje laikyti vienaaragį, tobulą sprendimą gali rasti Lewiso Carrollio knygoje *Through the Looking-Glass (Veidrodžio karalystėje ir ką Alisa ten išvydo)*. Be galo praktiškai Alisai sunku patikėti sutiktu vienaaragiu, nes ji užaugo manydama, kad tai pasakų pabaisos, bet vienaaragis lygiai taip pat sutrinka pamatęs žmonių vaiką ir pasiūlo: „Jei tu tikėsi manim, aš tikėsiu tavim. Sutarta?“

* Kerolis Luisas, *Alisa Stebuklų šalyje ir Veidrodžio karalystėje*, vertė Kazys Grigas ir Julija Lapienytė, Vilnius: Vyturys, 1991, p. 183.

2

PORINIAI PALYGINIMAI

„Apskritagalviai su pakulų plaukais“, Semnerikas (Semas ir Erikas iš 1954 metų Williama Goldingo romano *Lord of the Flies* (*Musių valdovas*)) yra identiški dvyniai. Jie kvėpuoja ir šypsosi drauge. Net jų vardai sujungti į vieną. Jei nekreiptume dėmesio į smulkmeną, kad jie pramanyti, tai būtų puikiausias dvynių tyrimo objektas. Tokie tyrimai ištikus dešimtmečius buvo pagrindinis genetikos, psichologijos ir epidemiologijos mokslo įrankis. Dvynių ir ne kartu gimusių brolių ar seserų, monozigotinių ir diazigotinių dvynių bei drauge ir skyriumi augančių dvynių lyginimas padėjo suvokti skirtingą paveldimumo ir aplinkos įtaką mūsų asmenybėms.

Pirmasis dvynių tyrimas dažnai priskiriamas Viktorijos laikų eruditui Franciui Galtonui, bet atlikdamas tyrimą 1875 metais jis nieko nenutuokė apie Mendelio paveldėjimo dėsnius, o ką jau kalbėti apie DNR. Šiandien tai, ką laikė elementaria prigimties ir ugdymo dichotomija, pasitelkiant naująjį epigenetikos mokslą, pamažu tapo suvokiama kaip sudėtingas genotipo ir aplinkos sąveikų rinkinys. Nors monozigotinių dvynių gyvybė užsimezga su vienodais genais, netrukus, nuo tos akimirkos, kai apvaisintas kiaušinėlis pasidalija į dvi dalis, veikiami vos besiskiriančių išorinių veiksnių, jie pradeda skirtis.

Knygoje *Lord of the Flies* Semnerikas daugiausia veikia kaip vienas asmuo, bet tikrovėje Semas ir Erikas būtų du atskiri asmenys. Pagaliau šiuolaikinis mokslas vis geriau supranta ir sugeba paaiškinti, ką bet kurie dvyniai jums galėjo papasakoti seniausiais.

3

PAPASAKOK ANEKDOTĄ

Anglas, airis ir škotas užaina į barą... Romėnai, tėvynainiai, brangieji mano! Gyvenimas, laisvė ir laimės troškimas...** Trijulės visada atrodo keistai patrauklios – prisiminkime Šventąją Trejybę, trečią brolių arba trečią kartą, kuris nemeluoja. Tad pasakodamas anekdotą, sakydamas kalbą arba net ir rašydamas Nepriklausomybės deklaraciją, žmogus anksčiau ar vėliau griebiasi trinarės struktūros.

Neretai pasitaiko, kad pirmasis žodis turi mažiausiai, o paskutinis daugiausiai skiemenų – taip sukuriamas *crescendo* efektas. Arba pirmi du nariai įtvirtina padėtį, kurią sugriauna kitoniškas trečiasis narys. Tuo paremta klasikinė anekdotų struktūra, be to, taip kuriant intrigą siekiama pateikti trečią narį kaip įsimintiną ir nepaneigiamą.

Senovės graikai vėliausiai nuo penktojo amžiaus prieš Kristų retorikos moksle taikydavo trejeto taisyklę, dar vadinamą trikolonu. Ir nuo to laiko visi didieji oratoriai, politikai ir teisininkai, pradedant Demostenu, Isokratu bei Ciceronu ir baigiant Abrahamu Lincolnu, Winstonu Churchilliu ir Baracku Obama, – nepaisant pasakotojų, komikų ir reklamos tekstų kūrėjų – griebėsi trejeto, kad pagrįstų savo argumentus. Trinariu teiginiu mes patikime, vos jį išgirdę, nes jis tikrai skelbia tiesą, vien tiesą ir nieko daugiau, išskyrus tiesą.

* Pirmieji Juliaus Cezario kalbos žodžiai Williama Shakespeare'o pjesėje „Julius Cezaris“ (Šekspyras, Viljamas, *Raštai*, iš anglų k. vertė A. Churginas, Vilnius: Vaga, 1965, VI tomas, p. 72.).

** Žodžiai iš JAV Nepriklausomybės deklaracijos.

4

PO KOJĄ KIEKVIENAM KAMPE

Viena JAV vidinė siena yra tapusi turistų traukos centru. Keturių kampų paminklas žymi vienintelį tašką visoje valstybėje, kuriame susitinka keturios valstijos: Arizona, Koloradas, Naujasis Meksikas ir Juta. Paminklas, kuriuo rūpinasi navahų tauta, yra sudarytas iš granito disko, inkrustuoto mažesniu bronziniu disku, kuriame išgraviruoti žodžiai: „Šioje vietoje Dievo akivaizdoje susitinka keturios laisvos valstijos“, išdėstyti taip, kad kiekvienai valstijai tektų po du žodžius.

Kartais teigiama, kad paminklas, kurio vietą 1868 metais pirmąkart nustatė E. N. Darlingas (1875 metais, Chandleriui Robbinsui dar kartą atlikus matavimus, sienų sankirtos žymė buvo perkelta į dabartinę vietą), vis dar stovi netiksloje vietoje. Tiesą sakant, 2009 metais JAV nacionalinės geodezinės topografijos tarnyba patvirtino, kad jis stovi per 551 metrą į rytus nuo šiuolaikinių topografų nustatytos vietos.

Vis dėlto paminklo statytojams pripažinus jų užsakytus topografinius matavimus sienų susikirtimo vietai nustatyti, topografinės žymės tampa teisiškai privalomos, net jeigu vėliau aptinkama klaida. Bet šios smulkmenos nėra motais lankytojams, kurių mėgstamiausias užsiėmimas yra užgulti paminklą taip, kad kiekvienoje valstijoje atsidurtų po galūnę.

5

KODĖL ROŽĖ PANAŠI Į JŪRŲ ŽVAIGŽDĘ

Atsakymas yra skaičius penki, nes rožei ir jūrų žvaigždei būdinga penkiaspindulinė (penkių plokštumų) simetrija. Laukinė rožė turi aplink gėlės centrą išsidėsčiusius penkis žiedlapius, o jūrų žvaigždė turi penkias vienodas rankas. Dėl to rožė yra visiškai įprasta gėlė, bet jūrų žvaigždė – labai keistas gyvūnas.

Daugumai mums pažįstamų gyvūnų yra būdinga dvišalė simetrija, jie turi galvą ir uodegą, priekį ir užpakalį, kairę ir dešinę. Apskritai gyvūnai, kuriems nebūdinga ši tvarka, yra primityvūs sutvėrimai, tokie kaip aktinijos ir medūzos, o jūrų žvaigždės atrodo gana panašiai. Bet iš tikrųjų jūrų žvaigždės, kaip kiti dygiaodžiai (jūrų ežiai, holoturijos ir kiti), yra stebėtinai sudėtingi gyvūnai. Evoliucijos požiūriu jiems būdinga ne tik dvišalė simetrija, bet jie dar yra ir antriaburniai (pasidomėkit, ką tai reiškia!), taigi jie artimesni stuburiniams, taip pat ir mums, nei kirmėlėms ar vabzdžiams, ką jau kalbėti apie aktinijas. Daugumai jūrų žvaigždžių lervų būdinga dvišalė simetrija, o penkiaspindulinė simetrija joms susiformuoja tik subrendus.

Apytikriai 2 000 jūrų žvaigždžių rūšių rankų skaičius skiriasi, o vadinamoji *Labidiaster annulatus* turi iki 50 rankų. Jūrų žvaigždės, net ir voniose pasitaikančios keraminės ir pieštinės, turi po penkias rankas, o penkiaguba simetrija yra kone privaloma visiems dygiaodžiams. Tačiau kodėl joms būdinga penketas, o ne septynetas, devynetas ar septyniolika, išlieka paslapyje.

PILVO REIKALAI

Jeigu galima tikėti blizgiais lengvojo kultūrizmo žurnalų viršeliais, tiesusis pilvo raumuo šiuo metu yra ypač populiarus. Kai kurie žmonės kiekvieną savaitę praleidžia ištisas valandas lavindami savuosius pilvo raumenis iki tobulo stangrumo, o kitiems visiškai pakanka juos pramankštinti retkarčiais nukeliaujant nuo sofos iki šaldytuvo, kad susirastų gaiviųjų gėrimų.

Tiesusis pilvo raumuo yra ilgas ir plokščias, besitęsiantis išilgai per visą pilvą. Kiekvienas turime po porą tokių raumenų, kurie lanksto stuburą, traukdami krūtinkaulį prie gaktos. Kaip tik šie raumenys, dažniau vadinami „pilvo presu“ arba „šešiuke“, suteikia jų savininkui geležinį, skalbimo lentą primenantį pilvą, kuriuo, atrodo, yra visuotinai žavimasi ir jo pavydima.

Pilvo presas vadinama šešiuke, nes pora tiesiųjų pilvo raumenų yra padalyti jungiamojo audinio juostomis į šešias atskiras dalis, po tris abipus centrinės baltosios linijos (kai kurie laimingieji turi aštuonias dalis). Norintiems išryškinti šešiukę tinkamiausi treniruočių pratimai yra atsilenkimai (įprasti, „žirkklės“, atsilenkimai šonu – išsirinkite patys), sulenktų kojų kėlimas kabant, sukimasis per juosmenį atsisėdus ir slydimas rankomis į priekį atsistojus ant keturių.

Tiems, kam labiau rūpi, kad pilvas nebūtų tuščias, tereikia nukeliauti iki šaldytuvo.

7

BATAI, SKIRTI... BĖGTI

Europos stebuklinėse pasakose dažnai pasirodo įvairiausių rūšių batai. Prisiminkite Batuotą katiną su savo nuostabiais ilgaauliais batais, mažytę krištolinę kurpaitę ant nykštukinės Coliukės pėdutės arba raudonuosius batelius, kurie už bausmę dėl tuštybės verčia mergaitę be perstojo šokti.

Charles'io Perrault pasakoje „Le Petit Poucet“ („Nykščiuokas“) vaizduojami nepaprastai vertingi septynmyliai batai, kuriuos avint galima žengti be galo plačiais žingsniais (tiesą sakant, septynių lygų ilgio žingsniais) ir labai greitai nueiti didžiulius atstumus. Pagrindinis pasakos veikėjas Nykščiuokas yra jauniausias, mažiausias ir protingiausias iš septynių skurdžios medkirčio šeimos sūnų. Jis pergudrauja žmogėdrą, kuris su savo septynmyliais batais vydamas berniukus pavargsta ir per savo kvailą galvą užsnūsta. Nykščiuokas pavagia batus, apsiauna (laimė, batai prisitaiko prie jo savininko kojų) ir išgelbėja savo šeimą.

Lyga yra ilgą ir spalvingą istoriją turintis matavimo vienetas. Jis reiškė atstumą, kurį vidutinis žmogus nueina per valandą, o dabar dažniausiai jis prilyginamas 3 mylioms (4,828032 kilometro, nors vargu ar pasakų autoriai turėdavo omeny tikslus skaičius).

Tarp kitko, Perrault, kaip ir Nykščiuokas, buvo jauniausias iš septynių vaikų.

TU NUMEGZK MAN ATEITĮ

1768 metais nedidelė, bet įniršusi gauja įsilaužė į Jameso Hargreaveso namus Stanhilo kaimelyje Lankašyro grafystėje ir sunaikino ką tik jo sukonstruotą mechanizmą. Kodėl?

Ištisus šimtmečius vilnoniai siūlai būdavo verpiami rankomis arba koja minamu pedalu sukamais verpimo rateliais, kuriuos žmonės naudodavo namuose (vis dėlto verpimas buvo naminis verslas). Pasakojama, kad 1797 metais Hargreaveso dukra Jenny netyčia parvertė šeimos verpimo ratelį. Jo verpstas ir toliau sukosi, tad Hargreavesui šovė mintis, kad vieno ratelio galios kuo puikiausiai pakanka sukti daugybei verpstų. Jis ėmėsi konstruoti naują įrenginį su vienu rateliu, bet aštuoniais verps-tais. Ir pavadino jį savo dukters garbei.

Hargreavesas patentavo *Spinning Jenny* (liet. „Verpėja Dženi“) 1770 metais, bet tuo metu jo idėja jau buvo plačiai paplitusi ir neatnešė didelių turtų. Vyrų, įsibrovę į jo namus 1768 metais, baiminosi, kad jo mechanizmas atims iš jų pragyvenimo šaltinį: vienas žmogus, naudodamas *Spinning Jenny*, galėjo nudirbti aštuonių verpėjų darbą. Jie baiminosi ne veltui. Nepaisant pasipriešinimo, pramoninis progresas buvo nebesustabdomas ir 1778-aisiais, Hargreaveso mirties metais, Didžiojoje Britanijoje jau buvo naudojama daugiau kaip 20 000 *Spinning Jenny*.

SUTRAUKYTI PANČIAI

Būti devintam danguj – tai būti apimtam palaimos, tačiau kodėl – nežinia. Vienas iš paaiškinimų glūdi budizmo filosofijoje, kurioje devintas dangus simbolizuoja priešpaskutinį asmeninio dešimties lygmenų nušvitimo proceso etapą, o „aukščiausias rezultatas“, ko gero, turi išlikti nepasiekiamas. Kitas galimas paaiškinimas – galbūt posakis kilo iš 1896 metų leidinio *International Cloud Atlas (Tarptautinio debesų atlaso)*, kuriame iš išvardytų dešimties debesų tipų devintasis, liūtis kamuoliniai debesys, buvo ne tik iš pažiūros minkščiausi, bet ir aukščiausiai atmosferoje kybantys debesys.

1960 metais amerikiečių futuristas Richardas Buckministeris Fulleris ir japonų architektas Shoji Sadao sukūrė *Skrajojančių debesų pastatų projektą (Devintas dangus)*. Šį utopinį architektūrinį projektą sudarė geodezinės sferos, kurios teoriškai pakyla į orą, vos padidinus jų vidinę temperatūrą. Fulleris ir Sadao įsivaizdavo, kad *Devinto dangaus* debesyse galėtų įsikurti miniatiūriniai miestai ir kad jie galėtų būti pririšti arba laisvai skrajoti, kad keliautų veikiami klimato ir aplinkos sąlygų.

Fulleris su Sadao pagamino 1967 metais Monrealyje, Kana-doje, vykusiai pasaulinei mugei *Expo'67* JAV paviljoną: milžinišką 60 metrų aukščio kupolą, sukurtą taip, kad šis būtų kuo panašesnis į debesį, kuris stovi iki šiol, vadinamas Monrealio biosfera. Fulleris su Sadao vadinami geodezinių sferų populiarintojais, o jų idėjos, be abejonės, tapo Kornvalyje, Jungtinėje Karalystėje, pastatyto *Edeno projekto* įkvėpimu. Tačiau jų *Devintas dangus* taip ir neatsiplėšė nuo braižymo lentos.

10

DĖMĖS IR POVEIKIS REZULTATAMS

Rorschacho rašalo dėmės ir jose išvelgiami vaizdiniai tapo tikrų tikriausiu psichologinio testo archetipu. Jų pilna visur. Net Warholas sukūrė jais paremtų darbų seriją. Taip pat yra internetinis Rorschacho testas, kurį galite išbandyti patys.

Tačiau tikrovė šiek tiek skiriasi nuo populiarus įvaizdžio. Originalų testą, kurį sukūrė šveicarų psichologas Hermannas Rorschachas (1884–1922), sudaro tik dešimt specifinių rašalo dėmių. Jos yra preciziškai atspausdintos, naudojant skirtingas spalvas ir subtilius patamsėjimus, tad gerokai skiriasi nuo dažniausiai pateikiamų grubių siluetų. Dešimt rašalo dėmių paveikslėlių turėjo būti laikomi paslapyje, kad nedarytų įtakos galutiniams rezultatams, bet dabar, pasibaigus autorinių teisių apsaugai, jie yra viešai prieinami. Kai 2009-aisiais Vikipedija paviešino visus dešimt paveikslėlių ir dažniausias jų interpretacijas, kilo pasipriešinimo banga.

Oficialus testo atlikimas susideda ne vien iš asmens, žiūrinčio į dėmes, reakcijos. Fiksuojama viskas: kiek laiko prireikia atsakymui, kokius klausimus žmogus užduoda, kokia jo kūno kalba bei kiti tiriamojo elgesio aspektai. Tačiau daugybė psichologų neigiamai vertina faktą, kad šios rašalo dėmės tapo lengvai prieinamos. Kitiems didesnė problema atrodo tai, kad iki šių dienų naudojamosi 93 metų senumo testu, kurį geriausiu atveju galima pavadinti subjektyviu, o gal net ir beprasmišku.

11

ŽMOGAUS NEŽMONIŠKUMAS

„Kelio pabaiga kelio pabaigoje“ – taip apibūdinamas pirmosios Aušvico koncentracijos stovyklos 11 korpusas, nes per Antrąjį pasaulinį karą kaip tik čia gabendavo kalinius už tokius nusikaltimus, kaip bandymas pabėgti arba stovyklos darbų trikdyimas. Viena iš bausmių būdavo vykdoma rūsyje įrengtose keturiuose *Stehbunker* (stovimose kamerose). Jų plotas buvo po vos pusantro kvadratinio metro, o kiekviename kameroje būdavo įkalinama po keturis žmones. Praleidę naktį be maisto, vandens, šviesos, šilumos, vėdinimo, stovėdami savo išmatose, kitą dieną kaliniai būdavo verčiami dirbti dešimt valandų. Nieko stebėtino, kad šią bausmę ilgiau ištvėrdavo tik nedaugelis.

1941 metų rugsėjo 3 dieną 11 korpusas tapo bene pirmąja masinių žudynių vieta, kurioje buvo panaudotas galingas pesticidas *Zyklon-B*, anksčiau naudotas tik kalinių drabužiuose įsiveisusioms utėlėms naikinti. Reaguodamas į karštą orą pesticidas išskiria mirtinus garus. 11 korpuso rūsys buvo užsandarintas, o į sienines ventiliacijos angas buvo prikišta *Zyklon-B* granulių. Rūsyje esantys 600 rusų ir 250 lenkų kalinių buvo nunuodyti maždaug per dvidešimt minučių. Šis klaidus „eksperimentas“ leido naudoti *Zyklon-B* masiniams naikinimams specialiai įrengtose dujų kamerose, kuriose ilgainiui buvo nužudyti tūkstančiai žmonių.

12

KIEK „DORŲ IR TEISINGŲ VYRŲ“?

Prisiekusiųjų teismas tikriausiai buvo anglosaksų išradimas, dešimtojo amžiaus pabaigoje įsteigtas karaliaus Etereldo Nepaklusniojo, kurio išleistame Vontidžo kodekse (997 m.) buvo numatyta, kad teismą už kriminalinius nusizengimus vykdytų „dvylika vyriausiųjų *teinų*“ iš kiekvieno *vapenteiko* (srities). Tai yra viena iš teorijų. Iš tikrųjų prisiekusiųjų sistemos kilmė yra gana miglota. Kai kurie istorikai teigia, kad tokią sistemą naudojo senovės graikai, kiti jos kilmę priskiria Henrikui II, kurio valdymo laikais, dvyliktame amžiuje, Kalderono asizas nutarė suteikti pirmenybę prisiekusiųjų teismui, o ne ordalijai ar dvikovai.

Dažniausiai manoma, kad prisiekusiųjų komisiją sudaro dvylika žmonių, bet tai jokių būdu nėra visuotinė taisyklė. Grafyčių teismuose, pavyzdžiui, Anglijoje ir Velse, prisiekusiųjų būna aštuoni; Škotijoje baudžiamojo proceso nuosprendį teikia penkiolika prisiekusiųjų; o 1970-aisiais JAV Aukščiausiasis Teismas nusprendė, kad pakanka šešių prisiekusiųjų.

Taigi prisiekusiųjų komisiją nebūtinai turi sudaryti „dvylika dorų ir teisingų vyrų“. O kaip moterys? Didžiojoje Britanijoje teisė moterims tapti prisiekusiųjų komisijos narėmis buvo suteikta 1919 metais, bet Jungtinėse Amerikos Valstijose moterims leista eiti prisiekusiųjų tarnybą lygiai taip pat, kaip vyrams, tik nuo 1970-ųjų.

13

KAI KURIEMS NELAIMINGAS

„Buvo šviesi ir šalta balandžio diena, laikrodžiai mušė tryliktą valandą.“ Taip prasideda George’o Orwello knyga *Nineteen Eighty-Four (1984-ieji)* – sukrečiantis pasakojimas apie totalitarizmo pavojus, nors pirmasis sakiny s kuria visiškai įprastą atmosferą, žinoma, kol neperskaitome paskutinių jo žodžių. Kas atsitiko laikrodžiams ir kartu visai visuomenei, kad šitaip pasikeitė tai, kas mums atrodo įprasta? Skaitydami toliau sužinome, kad veiksmas vyksta įsivaizduojamoje ateityje, tad trylika laikrodžio dūžių, kurie mus iš tiesų stebina, istorijos protagonistui, Vinstonui Smitui, atrodo pats paprasčiausias dalykas. Trylika laikrodžio dūžių neturi jokios įtakos plėtojamai istorijai – jie atliko savo darbą pirmajame sakinyje.

O štai magijos ir fantastikos kupiname Philippos Pearce kūrinyje vaikams *Tom’s Midnight Garden (Tomo vidurnakčio parkas, 1958)* – priešingai: šioje istorijoje su laiminga pabaiga trylika laikrodžio dūžių atlieka pagrindinį vaidmenį. Jie gelbėja pasakojimo herojų Tomą nuo vienatvės ir nuobodulio, nes atveria „portalą“ į nuostabų parką praeityje, kur jis ne tik patiria daug nuotykių, bet net ir savotiškai atranda meilę. Ten (o gal greičiau tuo laiku) Tomas susipažįsta su našlaite Hete ir ilgainiui išsiaiškina, kad vis dėlto ji yra kitokia, nei atrodo.

Trylika: kai kuriems nelaimingas skaičius, tačiau ne visiems.

* Orwell, George, *1984-ieji*, vertė Arvydas Sabonis, Kaunas: Jotema, 2007, p. 4.

Ar kada nors susimąstėte, kiek duobučių yra ant golfo kamuoliuko arba kuo rožė panaši į jūrų žvaigždę? Kodėl sakome „devintam danguj“ ir kodėl tikime, kad skaičius 13 yra nelaimingas?

Jei kasdien daugybė mus supančių skaičių kelia tokius klausimus, ši knyga – kaip tik jums.

Nors knygos temų skaičius atitinka metus sudarančių dienų skaičių, tai ne kalendorinė knyga. Be to, tai nėra knyga apie skaičius. Ji yra apie daiktus, įvykius ir idėjas. Autoriai siūlo nuotaikingą kiekvieno skaičiaus nuo 1 iki 365 paaiškinimą. Čia rasite pasakojimų apie literatūrą, šikšnosparnius, muziką ir mediciną, astronomiją ir meną. Taip pat sužinosite netikėčiausių faktų apie lėktuvus, traukinius ir automobilius bei šiek tiek matematinį dalyką...

www.sofoklis.lt

9 786094 441639